

СЕКЦІЯ 3. ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВЕ ТА ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Єрко І. В., к. геогр. н., доцент

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СУБ'ЄКТІВ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ

Інституції представляють собою визначні норми, правила, стандарти, які регламентують поведінку суб'єктів туристичної індустрії та забезпечують трансформацію їх конкурентного потенціалу. Як зазначають автори «Всі інституції – офіційні й неофіційні – змінюються, що зумовлює зміни у варіантах вибору як окремих індивідів та інститутів влади, так і суспільства загалом» (Кирилюк Є. М., Прошаликіна А. М., 2011). Інституції визначають систему управління трансформаційними процесами для забезпечення стійкості, безпечності та конкурентності туристичної індустрії, недопущення розбалансованості ринку туристичних послуг/продуктів. Завдяки використанню інституцій можна змінити підхід до проведення трансформаційних змін конкурентного потенціалу суб'єктів туристичної індустрії через модифікацію правового поля, адаптації до стандартів туристичного обслуговування, правил ведення конкурентної поведінки, нормативів безпечного розвитку туристичної індустрії.

Правове поле регулювання процесів розвитку конкурентного потенціалу суб'єктів туристичної індустрії представлене такими основними Законами України: «Про туризм», «Про курорти», «Про охорону культурної спадщини», «Про захист прав споживачів», «Про охорону природного навколишнього середовища», «Про зовнішньоекономічну діяльність», «Про захист економічної конкуренції», «Про захист від недобросовісної конкуренції», «Про антимонопольний комітет України» та інші (Законодавство України, 2019, 2021, 2022 (а-в), 2023 (а-г)). Незважаючи на наявність значної кількості нормативно-правових документів, питання регулювання процесів трансформації конкурентного потенціалу суб'єктів туристичної індустрії, особливо у повоєнний період залишаються невирішеними. Правове поле повинне бути спрямоване на створення сприятливих умов ведення бізнесу, можливостей масштабувати діяльність; забезпечити нормативно безпечні значення, які характеризують туристичну індустрію як з позиції виробника туристичних послуг/продуктів, так і з позиції споживача; сформувати та ефективно використовувати конкурентні переваги суб'єкта туристичної індустрії, забезпечити стає зростання в умовах турбулентного середовища. Також, вважаємо, що необхідно враховувати фазу трансформації конкурентного потенціалу суб'єктів туристичної індустрії, стан туристичної дестинації у повоєнний період з позиції пошкоджень та руйнувань. Нормативне поле повинне регулювати обсяг та структуру державного цільового фінансування на відтворення туристичного потенціалу дестинації та економіки території в цілому, міжбюджетні трансферти на підтримку економічного поступу, пріоритетність відновлення інфраструктурних об'єктів у повоєнний період.

Важливим з позиції якісного надання туристичних послуг є дотримання національних та міжнародних стандартів туристичного обслуговування. Такі стандарти регулюють питання управління безпекою туризму, базового, проміжного та високого рівня обслуговування, цифрової системи знакування, надання туристичних послуг на природоохоронних територіях та для маломобільних груп населення, сертифікації послуг, діяльності закладів ресторанного господарства, професійної підготовки кадрів, туристсько-екскурсійного обслуговування, туристського спорядження та ін.

Безпечність туристичного обслуговування потребує дотримання встановлених норма та нормативів щодо нормативно порогових значень показників. Суб'єкти туристичної індустрії та відповідні інститути повинні стежити за дотриманням встановлених нормативів якості туристичного обслуговування через недопущення кризових ситуацій у розвитку

конкурентного потенціалу та розбалансованості ринку туристичних послуг/продуктів. Мають бути забезпечені соціальні гарантії, дотримані національні та міжнародні стандарти туристичного обслуговування, нормативи кількісних критеріїв, які характеризують безпеку та сталість розвитку туристичної індустрії. Зважаючи на умови повоєнного періоду слід переглянути нормативи та норми поведінки суб'єктами туристичної індустрії із врахуванням фаз трансформації їх конкурентного потенціалу, а також умов ведення бізнесу у повоєнний період. Тут важливим є зміна інституцій із законодавчим закріпленням державної підтримки DESTINACIY, які зазнали різного виду руйнувань, обсягів інвестування, підтримки тих видів туризму, які будуть актуальними у повоєнний період (наприклад, військово-історичний туризм), механізмів забезпечення фінансової підтримки туристичної індустрії, адаптації чинного законодавства в сфері туризму до вимог Європейського Союзу, Як зазначено у праці (Миронов, 2023) «розроблення і реалізація Програми реабілітації та реінтеграції осіб, постраждалих внаслідок бойових дій в Україні (військовослужбовців, їхніх родин, внутрішньо переміщених осіб, жінок та дітей із тимчасово окупованих територій); удосконалення критеріїв класифікації готелів, утворення фондів розвитку туристичної галузі, впровадження інших механізмів залучення інвестицій для фінансування галузі, зокрема і краудфандінгу; розроблення якісних освітніх програм у сфері туризму й удосконалення існуючих)».

Встановлення та реалізація чітко визначених інституцій (законів, правил, норм, нормативів, стандартів), що відповідають фазам трансформації конкурентного потенціалу суб'єктів туристичної індустрії та умовам повоєнного періоду дозволить ефективно використовувати туристичний потенціал DESTINACIY, забезпечити їх туристичну привабливість, відновити об'єкти туристичної інфраструктури, які були зруйновані у період воєнного стану, створити передумови для відтворення туристичних DESTINACIY, сформулювати нові пакети туристичних послуг, які будуть цікаві туристам, а відтак – збалансувати ринок туристичних послуг/продуктів.

1. Кирилюк, Є. М., Прощаликіна, А. М. (2011). Методологія дослідження процесів трансформації економічних систем у сучасних теоріях. *Механізм регулювання економіки*, 4, 172-179.

2. Законодавство України (2021). Закон України «Про туризм». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>.

3. Законодавство України (2022, а). Закон України «Про курорти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2026-14#Text>.

4. Законодавство України (2023, а). Закон України «Про охорону культурної спадщини». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text>.

5. Законодавство України (2022, б). Закон України «Про охорону природного навколишнього середовища». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>.

6. Законодавство України (2022, в). Закон України «Про захист прав споживачів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>.

7. Законодавство України (2023, б). Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>.

8. Законодавство України (2023, в). Закон України «Про захист економічної конкуренції». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>.

9. Законодавство України (2019). Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

10. Законодавство України (2023, г). Закон України «Про антимонопольний комітет України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text>.

11. Миронов, Ю. Б. (2023). Шляхи післявоєнного відновлення індустрії туризму в Україні. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*, 71. <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2023-71-09>.